

Rapport

Underlag till statens finansiella sparande

2019 kvartal 3

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2019-11-15

Dnr: 2019-01141

ESV-nr: Ange ESV-nr

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Annika Näsvall Åhman

Förord

ESV producerar nationalräkenskapsinformation för staten, underlag till statens finansiella sparande (UFS). Utgångspunkten för beräkningarna är de regler, definitioner och klassificeringar som gäller för de 28 medlemsländerna i EU.

Resultatet av beräkningarna ligger till grund för nationalräkenskapsberäkningarna vid Statistiska centralbyrån, SCB, och används till ekonomisk analys. Resultatet används också vid beräkningen av EU-avgifter och uppföljningen av EU-ländernas ekonomiska situation. Det finansiella sparandet används även för uppföljning av konvergenskriterierna¹.

Beräkningarna görs kvartalsvis och resultatet publiceras knappt två månader efter utgången kvartal.

¹ Konvergenskriterierna innefattar krav om prisstabilitet, sunda och hållbara offentliga finanser och stabil växelkurs.

Innehåll

1	Kontaktinformation	5
2	Sammanfattning	6
2.1	Inkomsterna ökade med 5 miljarder	6
2.2	Utgifterna ökade med 18 miljarder	7
3	Revideringar	8
3.1	Tredje kvartalet 2019	8
3.2	Andra kvartalet 2019	8
3.2.1	Public service och Arlanda Infrastructure in i staten	8
3.3	Allmän översyn	8
4	Analys av inkomster	11
4.1	Inkomsterna ökade med 5 miljarder kronor	11
5	Analys av utgifter	16
5.1	Sociala naturaförmåner fortsatte minska	16
5.2	Omkostnader för konsumtion ökade	16
5.2.1	Ökade järnvägsinvesteringar	17
5.2.2	Hyrorna ökade 6 procent	17
5.2.3	Ökad aktivering inom järnvägsinvesteringar	17
5.1	Löner och sociala avgifter ökade	18
5.1.1	Lönerna 0,5 miljarder kronor högre	18
5.1.2	Sociala avgifterna 0,7 miljarder kronor högre	19
5.2	Myndigheternas försäljning ökade	19
5.3	Investeringar ökade	19
5.3.1	Militära investeringar minskade	19
5.4	Räntorna minskade	20
5.4.1	Övriga räntekostnader	20
6	Löpande transfereringar	21
6.1	Löpande transfereringar till utlandet	21
6.1.1	EU-insitutioner	21
6.1.2	Övriga utlandssektorn	21
6.2	Löpande transfereringar inom Sverige	22
6.2.1	Företagssektorn	22
6.2.2	Kommunala sektorn	22
6.2.3	Hushållssektorn	24
6.2.4	Ålderspensionssystemet	27
6.3	Kapitaltransfereringar till utlandssektorn	27
6.4	Kapitaltransfereringar inom Sverige	27
6.5	Beredskapslager	28

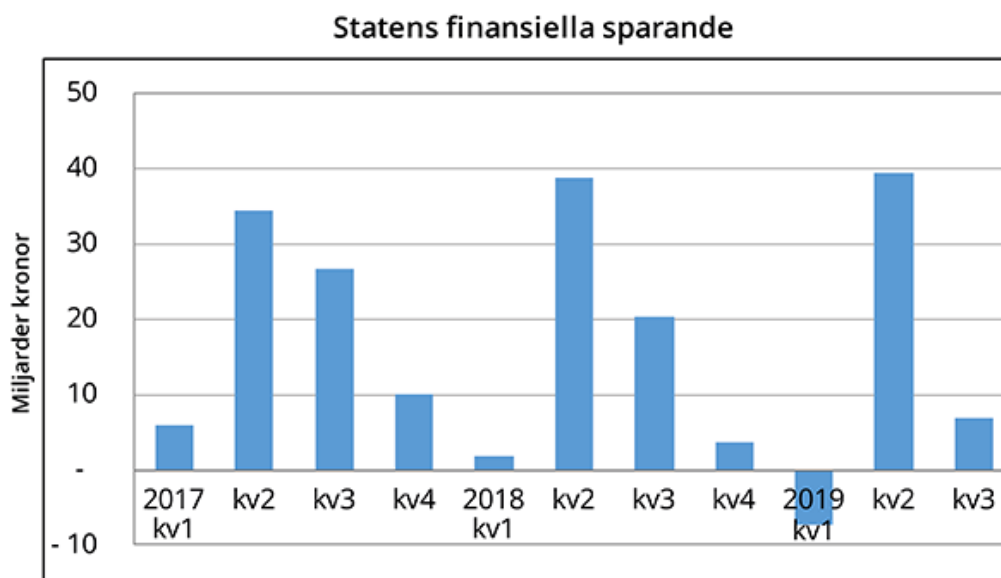
1 Kontaktinformation

<i>Ansvarig</i>	<i>Telefon</i>
Mikael Marelius Fortifikationsverket Försvarets materielverk Försvarmakten Trafikverket Socialstyrelsen Skatteverket Skogsstyrelsen Statens fastighetsverk Statens tjänstepensionsverk Tullverket	08-690 44 28
Lars Nordkvist Kärnavfallsfonden Riksgäldskontoret Universitet och Högskolor	08-690 45 12
Johan Svensson Centrala studiestödsnämnden Migrationsverket Universitet och Högskolor	08-690 43 32
Leticia Velasquez Diaz Arbetsförmedlingen Försäkringskassan Pensionsmyndigheten Sida	08-690 45 63
Hans Åhlander Exportkreditnämnden Länsstyrelserna Regeringskansliet Riksgäldskontoret	08-690 45 07
Annika Näsvall Åhman Domstolsverket ESF-rådet Kammarkollegiet Kriminalvården Polismyndigheten Statens skolverk Universitet och Högskolor	08-690 45 14

2 Sammanfattning

Resultatet av beräkningen för tredje kvartalet 2019 visar ett positivt finansiellt sparande för staten på 7 miljarder kronor. Jämfört med motsvarande period föregående år minskade det finansiella sparandet med 13 miljarder kronor. Hittills under 2019 uppgick sparandet till 39 miljarder kronor vilket var 21 miljarder kronor lägre än samma period 2018.

Diagrammet visar finansiellt sparande per kvartal från 2017 till 2019

2.1 Inkomsterna ökade med 5 miljarder

Under tredje kvartalet ökade statens inkomster med 1 procent eller 5 miljarder kronor för att uppgå till 345 miljarder kronor vid kvartalets slut.

Skatter på produktion och import ökade med 6 miljarder kronor. Produktskatterna ökade med 3 miljarder kronor varav mervärdesskatten stod för hela ökningen. Övriga produktionsskatter ökade med 3 miljarder kronor vilket i huvudsak förklaras av att löneskatterna i arbetsgivaravgiften ökade med 3 miljarder kronor till följd av en högre lönesumma i ekonomin. Intäkter av spelskatt ökade med 1 miljard kronor medan resolutionsavgiften minskade med 1 miljard kronor.

Statens intäkter av löpande inkomst- och förmögenhetsskatter minskade med 2 miljarder kronor. Förändringen förklarades av minskade hushållsskatter samtidigt som bolagens skatter var oförändrade.

2.2 Utgifterna ökade med 18 miljarder

Tredje kvartalet 2019 ökade statens utgifter med 6 procent eller 18 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick utgifterna till 338 miljarder kronor.

Under kvartalet ökade utgifterna för transfereringar med drygt 14 miljarder kronor. Investeringarna ökade med 2 miljarder kronor samtidigt som konsumtionen och den statliga momsens ökade med 1 miljard kronor vardera.

Löpande transfereringar till utlandet ökade med 0,7 miljarder kronor varav EU-avgiften minskade med 0,3 miljard kronor jämfört med motsvarande period föregående år.

Transfereringar inom Sverige ökade med 14 miljarder kronor. Den största ökningen återfanns inom kommunala sektorn som ökade med 12 miljarder kronor. Varav anslaget *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* ökade med 2 miljarder kronor.

3 Revideringar

3.1 Tredje kvartalet 2019

Sedan föregående beräkning har det finansiella sparandet för helåret 2018 försämrats med 2 miljarder kronor. Revideringen avser ett lägre utfall av skatteintäkter för hushåll och bolag. Första halvåret 2019 har dock reviderats upp med 3 miljarder kronor till följd av högre utfall av mervärdesskatt och hushållsskatter samtidigt som utfallet av bolagsskatter har minskat.

3.2 Andra kvartalet 2019

3.2.1 Public service och Arlanda Infrastructure in i staten

I samband med beräkningarna av kvartal 2 2019 har ESV på uppdrag av Statistiska centralbyråns (SCB) och Eurostat lagt in public servicebolagen samt Arlanda Infrastructure AB i redovisningen av staten i nationalräkenskaperna. ESV har lagt in utfall på kvartal från 2017 och framåt.

Förändringen görs utifrån SCBs ändrade redovisning från september 2019 i nationalräkenskaperna avseende radio- och TV-avgiften. Samtidigt har public servicebolagen tillhörighet ändrats. Från att tidigare redovisats i näringslivet (privata sektorn) redovisas de nu inom offentlig förvaltning, statlig sektor. Förändringen sker till följd av tydligare EU-regler och för att uppnå jämförbarhet mellan länder då alla länder ska redovisa på samma sätt.

De public servicebolag som redovisas som övriga statliga enheter är Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Utbildningsradio AB samt Sveriges Radio Förvaltnings AB. Även Radiotjänst AB som är under avveckling är inklassad som statlig förvaltning.

Finansieringen av public servicebolagen sker från och med 2019 via skatter och denna skatt redovisas som en statlig intäkt så förändringen har en marginell effekt på det finansiella sparandet.

Arlanda Infrastructure AB ägs av staten och ska därmed ingå i staten i nationalräkenskaperna.

3.3 Allmän översyn

En rad mindre förändringar har gjorts till följd av att SCB gjort en allmän översyn av sina beräkningar utifrån regelverket ENS 2010 (Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet).

Kommunal fastighetsavgift redovisas som en statlig intäkt då det är staten som beslutar om avgiftens storlek. En transferering motsvarande avgiftens storlek utgår från staten till kommunerna.

Elcertifikatssystemet infogas i statlig förvaltning. Producenter av miljövänlig el mottar certifikat (subvention) som producenter av icke förnybar el måste köpa (skatt). Norge är också delaktig i systemet och en mindre intäkt kommer in som transfereringsinkomst. Över tid ska inga över- eller underskott finnas i systemet.

Subventioner avseende sysselsättningsstöd inom staten redovisas både som intäkt och kostnad.

Intäkter från EU:s forskningsfonder till statliga universitet och högskolor redovisas som investeringsbidrag på intäktssidan. De redovisades tidigare som försäljning och reducerade därmed konsumtionen.

Kärnavfallsfondens avgifter redovisas numera som medel tillhörande kraftbolagen. Även de utbetalningar som gjordes från fonden läggs till kraftbolagen. Kvar i staten blir endast fondens administration som finansieras med ränteintäkter från fonden. Då inbetalningarna historiskt sett varit större än utbetalningarna är detta den enda betydande faktiska förändringen då det medför att statens finansiella sparande försämrades.

Underlag till Statens finansiella sparande (UFS Kvartal 3 2019). Inkomster

(Millioner kronor)

	Kv1-4 2017	Kv1-4 2018	Kv2-2018	Kv3-2018	Kv4-2018	Kv1-4 2018	Kv1-2019	Kv2-2019	Kv3-2019	Kv1-3 2019	Diff. bel. Kv 3	Diff. % Kv 3
01 Skatter på produktion och import	1 029 600	252 822	279 208	260 812	283 192	1 076 033	259 467	287 723	266 720	812 911	5 908	2
01 Produktskatter	547 346	133 089	149 979	134 311	156 449	573 828	134 851	152 599	136 995	424 445	2 684	2
02 Övriga produktionskatter	482 255	119 733	129 229	126 501	128 743	502 206	123 617	135 124	128 725	388 466	3 224	3
02 Räntintäkter	9 330	2 402	2 417	2 124	2 885	9 828	2 223	2 596	2 040	6 859	-84	-4
03 Inkomst från bolag	11 907	177	15 599	31	1 932	17 738	134	16 308	87	16 529	56	177
01 Inkomst från bolag	11 752	138	15 538	2	1 906	17 583	68	16 134	15	16 217	13	539
02 Kvartalsna utdelningar	155	39	61	29	26	155	66	174	72	312	43	148
04 Arrenden	304	82	77	102	118	379	143	148	144	434	42	41
01 Arrenden	21	10	6	3	1	21	2	5	3	9	-1	-17
02 Spekrumfrevenser	283	71	71	71	76	290	100	100	100	300	29	50
03 Lokalaravgifter	0	0	0	0	41	68	41	43	41	125	14	14
05 Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter	271 479	66 399	68 881	66 870	69 457	271 606	64 457	69 457	65 202	199 517	-1 668	-2
06 Sociala avgifter	9 073	2 444	2 442	2 392	2 352	9 630	2 970	2 851	2 791	8 612	399	17
07 Skadeförsäkringspremier, netto	1 657	272	374	15	468	1 130	208	129	200	537	185	1 196
08 Löpande transfereringar från utlandssektorn	3 076	865	854	574	840	3 133	1 046	835	536	2 417	-38	-7
01 EU-länder	1 005	177	400	231	362	1 170	236	220	221	678	-9	-4
02 Övriga länder	1 811	577	290	289	385	1 542	653	302	241	1 196	-48	-17
03 EU-institutioner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04 Atervinningar	280	111	163	54	93	421	156	313	74	543	19	35
09 Transfereringar inom Sverige	29 894	6 921	7 492	7 264	8 567	30 244	7 347	8 306	7 398	23 061	134	2
01 Företagssektorn	3 548	791	868	805	1 506	3 970	922	832	876	2 630	71	9
01 Bøter och straffavgifter från företag D759	329	79	81	61	77	298	79	76	70	224	9	15
02 Övriga transfereringar från företag D753	3 086	711	735	744	1 428	3 618	842	754	806	2 401	62	8
03 Atervinningar	134	1	52	1	1	65	2	2	1	4	0	-40
02 Kommunala sektorn	8 920	2 071	2 082	2 124	1 585	7 862	2 104	2 147	1 967	6 217	-158	-7
01 Primärkommuner	8 070	1 826	1 868	1 957	1 265	6 915	1 864	1 915	1 790	5 570	-166	-8
02 Landsting	808	223	194	158	277	852	231	216	162	609	4	3
03 Kommunala ideella organisationer	42	22	20	9	44	94	9	16	14	38	5	50
04 Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03 Hushållssektorn	16 447	3 834	4 295	4 009	5 131	17 269	4 010	5 028	4 289	13 326	280	7
01 Hushållens ideella organisationer	8 513	1 873	2 228	1 988	2 932	9 032	1 869	2 674	2 142	6 686	145	7
02 Egentliga hushåll	7 934	1 961	2 067	2 011	2 199	8 237	2 141	2 354	2 146	6 640	135	7
01 Bøter och straffavgifter från hushåll D753	773	185	225	188	222	820	264	264	205	733	16	9
02 Övriga transfereringar från hushåll D753	7 161	1 776	1 842	1 822	1 977	7 417	1 876	2 089	1 942	5 907	119	7
03 Atervinningar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04 AP-fonden	783	181	198	186	192	757	160	174	171	505	-15	-8
05 Mottagna subventioner	196	46	49	140	152	386	152	126	96	373	-44	-31
Kapitalskatter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Bidrag för investering	1 637	305	426	375	459	1 566	484	358	446	1 288	70	19
01 Forskningsbidrag från EU	1 637	305	426	375	459	1 566	484	358	446	1 288	70	19
12 Övriga reala inkomster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Ej definierad NRPunkt	1 292 110	330 916	339 023	320 311	366 591	1 356 841	345 269	349 177	338 435	1 032 881	18 124	6
Summa utgifter	1 367 957	332 687	377 770	340 560	370 271	1 421 287	337 870	388 721	345 563	1 072 154	5 003	1
Summa inkomster	75 847	1 771	38 747	20 249	3 680	64 447	-7 399	39 544	7 128	39 273	-13 121	-85
Finansiellt sparande												

4 Analys av inkomster

4.1 Inkomsterna ökade med 5 miljarder kronor

De totala inkomsterna uppgick till 345 miljarder kronor tredje kvartalet 2019 vilket var en ökning med drygt 1 procent eller 5 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2018.

Produktskatterna utgjorde 40 procent av de statliga intäkterna och ökade med 3 miljarder kronor varav mervärdesskatten stod för hela ökningen. Därmed fortsatte mervärdesskatten att öka jämfört med motsvarande period föregående år men ökningstakten avtog till följd av minskade bostadsinvesteringar. Energiskatterna och miljöskatterna var i nivå med utfallet 2018. Inlevererat överskott från AB Svenska Spel minskade med 0,5 miljarder kronor till följd av omstruktureringen av den statliga spelbranschen.

Övriga produktionsskatter utgör 38 procent av de statliga intäkterna och ökade med knappt 3 miljarder kronor tredje kvartalet jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Av dessa stod löneskatterna för 3 miljarder kronor till följd av en högre lönesumma i ekonomin. Spelskatten, som är ny för 2019, uppgick till 0,9 miljarder kronor. Resolutionsavgiften minskade med 0,7 miljarder kronor till följd av Nordeas flytt till Finland.

Statens intäkter av löpande inkomst- och förmögenhetsskatter² utgör 19 procent av de statliga intäkterna och uppgick till 65 miljarder kronor vilket var en minskning med 2 miljarder kronor med motsvarande kvartal föregående år. Hushållens skatter minskade med 2 miljarder kronor och bolagens skatter var oförändrade.

Övriga inkomster består av ränteintäkter, utdelningar och transfereringsinkomster. Tillsammans uppgick de till 13 miljarder kronor vilket är en ökning med 1 miljard kronor jämfört med samma period 2018. Ökningen består dels av högre pensionsavgifter från statliga myndigheter och dels av högre transfereringsinkomster.

² Inkomstpunkten innehåller inga förmögenhetsskatter utan enbart inkomst- och kapitalsskatter. Namnet kommer från regelverket ENS2010.

Skatter i nationalräkenskaperna

I beräkning av nationalräkenskaperna hanteras skatterna intäktsmässigt när de upparbetas och inte när de inbetalas. Det innebär att skatteinbetalningen förs till den period som gett upphov till skattskyldigheten. Det definitiva skatteutfallet fastställs efter taxering två år efter det faktiska årets utgång.

Skatterna indelas i:

-Produktsskatter som består av mervärdesskatter, importskatter och skatt på enskilda produkter såsom energi-, alkohol, tobak diverse punktskatter samt miljöskatter. Utfallet baseras till största delen på förskjutningar av månadsinbetalningar. Det innebär att produktionsskatterna inarbetas en månad och inbetalas månaden efter. Som exempel består utfallet för första kvartalet av februari, mars och april.

-Övriga produktionsskatter som består av skatter på produktionsfaktorer såsom mark, fasta tillgångar, arbetskraft och andra produktionsmedel. Exempel på skatter är arbetsgivaravgifter, egenavgifter, fastighetsskatt, fordonsskatt och andra skatter kopplade till produktion. Utfallet baseras i huvudsak på förskjutningar av månadsinbetalningar och avseende egenavgifter på taxeringsutfallet.

- Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter består av skatter på inkomster och kapital från hushåll och företag. Utfallet baseras till största delen på taxeringsutfallet det aktuella året.

Underlag till Statens finansiella sparande (UFS Kvartal 3 2019). Utgifter

(Miljoner kronor)

	Kv 1-4 2017	Kv1 2018	Kv2 2018	Kv3 2018	Kv4 2018	Kv 1-4 2018	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv1-3 2019	Diff. bel. Kv 3	Diff. % Kv 3
Total konsumtion	245 981	57 464	64 157	60 750	72 672	255 044	59 186	65 954	61 953	187 093	1 203	2
Totala investeringar	44 281	8 333	10 845	10 390	16 000	45 568	8 645	12 292	12 145	33 082	1 754	17
Totala räntor	20 358	3 855	7 490	5 965	5 536	22 846	4 386	5 057	5 057	14 836	-908	-15
Totala transfereringar	949 990	253 821	247 992	236 335	261 051	999 199	265 058	255 186	250 793	771 036	14 457	6
Totala beredskapslagring	669	825	96	-73	468	1 316	902	1 170	459	2 532	533	-728
Totala statlig moms	30 772	6 600	8 430	6 884	10 843	32 758	7 010	9 091	7 919	24 021	1 035	15
Summa utgifter	1 292 110	330 916	339 023	320 311	366 591	1 356 941	345 269	349 177	338 435	1 032 881	18 124	6
01 Sociala naturaförmåner	15 168	3 558	3 771	2 926	3 534	13 789	2 929	3 160	2 477	8 567	-449	-15
02 Omkostnader för konsumtion	110 455	23 233	28 811	25 361	38 356	115 761	23 765	28 995	26 456	79 216	1 095	4
01 Inköp av varor och tjänster	111 851	22 555	29 076	25 925	40 124	117 680	22 533	30 512	28 348	81 393	2 423	9
02 Personalkostnader	4 247	884	1 102	891	1 540	4 417	942	1 173	920	3 034	29	3
03 Hyror	20 168	5 179	5 243	5 250	5 470	21 141	5 497	5 438	5 559	16 493	308	6
04 Reparationer av lokaler	436	61	94	79	222	457	77	120	105	301	26	33
05 Material, egenutvecklade investeringar	-26 693	-5 572	-6 834	-6 878	-9 186	-28 471	-5 458	-8 293	-8 568	-22 319	-1 689	25
06 Hyror, egenutvecklade investeringar	-1	-1	0	0	-2	-3	0	0	-2	-2	-2	629
07 Offentligt rättsliga avgifter	205	49	51	40	59	199	114	-3	41	152	1	3
08 Övriga omkostnader	146	48	40	28	72	188	22	17	26	65	-2	-8
09 Fordonsskatter	19	6	8	6	11	31	8	7	6	20	0	-1
10 Övriga produktionskatter	77	24	31	22	45	123	31	27	22	80	0	-1
03 Löner och sociala avgifter	161 479	40 507	42 500	42 335	42 766	168 108	42 808	44 128	43 734	130 669	1 399	3
01 Löner	109 089	27 299	28 609	28 578	28 814	113 300	28 542	29 391	29 273	87 206	696	2
02 Sociala avgifter	52 466	13 204	13 896	13 772	13 917	54 789	14 320	14 688	14 474	43 481	701	5
03 Värmlöslöner	366	73	134	93	131	432	101	236	98	435	5	5
04 Löner, egenutvecklade investeringar	-780	-179	-230	-173	-265	-848	-206	-227	-171	-605	2	-1
05 Övriga löner	237	78	64	46	118	306	36	28	42	106	-4	-8
06 Övriga sociala avgifter	100	33	27	19	50	130	15	12	18	45	-2	-8
04 Försäljning	-41 120	-9 834	-10 924	-9 872	-11 984	-42 615	-10 316	-10 329	-10 713	-31 358	-841	9
01 Extern försäljning	-30 624	-7 447	-8 154	-7 459	-8 154	-31 214	-7 982	-7 703	-9 115	-24 800	-1 656	22
02 Intern försäljning	-10 496	-2 387	-2 770	-2 413	-3 830	-11 400	-2 334	-2 626	-1 599	-6 558	814	-34
Total konsumtion	245 981	57 464	64 157	60 750	72 672	255 044	59 186	65 954	61 953	187 093	1 203	2
05 Investeringsverksamhet	44 281	8 333	10 845	10 390	16 000	45 568	8 645	12 292	12 145	33 082	1 754	17
01 Byggnader och anläggningar	27 783	5 727	7 117	7 580	9 695	30 120	6 067	8 731	9 527	24 326	1 947	26
02 Om- och tillbyggnad av bef. byggnader och anläggningar, mark	1 495	172	309	252	776	1 508	196	319	253	768	2	1
03 Maskiner, transportmedel och inventarier	6 552	1 131	1 667	1 430	2 870	7 099	1 224	1 678	1 530	4 433	100	7
04 Forskning och utveckling, immateriella investeringar	2 745	526	709	589	1 177	3 001	533	723	562	1 819	-26	-4
05 Försäljning av materiella tillgångar	-143	-36	-356	-129	66	-455	-260	-311	-43	-614	86	-67
06 Militära investeringar	5 849	812	1 399	668	1 416	4 296	886	1 151	314	2 351	-354	-53
Totala investeringar	44 281	8 333	10 845	10 390	16 000	45 568	8 645	12 292	12 145	33 082	1 754	17
06 Räntekostnader	20 358	3 855	7 490	5 965	5 536	22 846	4 386	5 394	5 057	14 836	-908	-15
01 Räntor på statskulden m.m.	19 624	3 488	7 501	5 738	5 433	22 160	4 122	4 894	4 715	13 732	-1 023	-18

	Kv 1-4 2017	Kv1 2018	Kv2 2018	Kv3 2018	Kv4 2018	Kv 1-4 2018	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv1-3 2019	Diff.bel. Kv 3	Diff. % Kv 3
02 Övriga räntekostnader	759	374	-4	235	112	717	273	512	353	1 138	118	50
03 Räntor, egenutvecklade investeringar	-24	-7	-7	-8	-9	-31	-9	-12	-12	-33	-3	41
Totala räntor	20 358	3 855	7 490	5 965	5 536	22 846	4 386	5 394	5 057	14 836	-908	-15
07 Löpande transfereringar till utlandet	60 669	23 674	13 855	15 341	20 744	73 615	28 288	13 730	16 029	58 047	688	4
01 EU-institutioner	25 251	10 536	6 185	8 204	8 622	33 547	13 455	4 988	8 496	26 939	293	4
01 BNL-avgift (kassamässig)	21 700	9 485	5 458	7 326	7 714	29 983	12 049	4 293	7 591	23 933	265	4
02 UK-avgift (kassamässig)	454	144	93	113	117	466	160	85	110	355	-2	-2
03 EU-moms (kassamässig)	3 097	908	633	765	792	3 097	1 246	610	795	2 651	30	4
02 Övriga utlandssektorn	35 418	13 138	7 670	7 137	12 123	40 069	14 833	8 743	7 533	31 108	395	6
01 EU-länder	2 397	892	300	606	712	2 508	986	420	742	2 148	137	23
02 Övriga länder	33 021	12 246	7 371	6 532	11 411	37 560	13 846	8 323	6 790	28 960	259	4
08 Löpande transfereringar inom Sverige	877 979	228 065	231 511	219 113	232 335	911 024	234 422	238 926	232 747	706 095	13 634	6
01 Företagssektorn	38 850	8 800	9 884	9 701	13 650	42 035	11 123	10 075	9 974	31 172	273	3
01 Statliga affärsverk	731	155	168	166	259	747	186	173	206	565	41	25
02 Statliga bolag	7 747	1 997	2 124	2 109	2 495	8 725	2 293	2 343	2 195	6 830	85	4
03 Privata företag m.fl.	29 207	6 405	7 320	7 119	10 460	31 304	8 396	7 349	7 281	23 026	162	2
04 Kommunala bolag	1 160	242	271	305	434	1 253	247	209	291	747	-15	-5
05 Försäkringsbolag	5	2	1	1	2	6	1	1	2	4	0	16
02 Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03 Kommunala sektorn	383 036	99 416	104 341	93 206	101 754	398 717	100 040	109 079	105 297	314 417	12 091	13
01 Primärkommuner	257 336	65 225	66 630	61 349	66 139	259 944	66 515	69 131	67 379	203 024	6 030	10
02 Landsfing	122 696	32 936	36 756	31 098	34 739	135 529	32 852	38 921	37 216	108 989	6 118	20
03 Kommunala ideella organisationer	3 004	1 255	955	759	875	3 644	674	1 028	702	2 404	-57	-8
04 Hushållssektorn	313 011	84 005	79 478	79 494	79 949	322 925	86 318	80 383	79 693	246 393	200	0
01 Hushållens ideella organisationer	35 235	11 854	8 927	8 045	8 872	37 698	12 381	9 081	8 231	29 692	185	2
02 Egentliga hushåll	277 776	72 151	70 551	71 448	71 077	285 227	73 937	71 301	71 463	216 701	14	0
05 Alderspensionssystemet	142 887	35 798	37 759	36 573	36 831	146 961	36 790	39 263	37 687	113 740	1 114	3
06 Subventioner	196	46	49	140	152	386	152	126	96	373	-44	-31
09 Kapitaltransfereringar till utlandssektorn	566	96	99	172	373	741	58	192	386	636	214	124
01 EU-länder	51	23	20	28	25	97	30	21	103	154	75	265
02 Övriga länder	489	66	75	140	345	627	25	167	278	470	138	98
03 Infranden av garantier	26	7	4	4	4	18	4	4	4	12	1	16
10 Kapitaltransfereringar inom Sverige	10 692	1 986	2 526	1 709	7 597	13 819	2 290	2 337	1 631	6 258	-78	-5
01 Företagssektorn	4 638	1 243	1 653	1 096	3 547	7 538	1 730	1 401	1 105	4 235	9	1
01 Privata företag m.fl.	2 451	943	637	511	2 292	4 384	1 055	489	555	2 099	43	9
02 Kommunala bolag	700	123	325	324	604	1 376	319	203	263	785	-61	-19
03 Infranden av garantier	1 422	169	683	243	644	1 739	347	699	279	1 326	37	15
04 Tillskott till företag	65	8	8	18	6	40	8	9	8	25	-10	-57
02 Statliga ideella organisationer	87	3	1	2	89	95	0	0	0	0	-3	-108
03 Kommunala sektorn	4 830	465	536	276	3 449	4 726	195	547	162	904	-115	-42
01 Primärkommuner	3 340	133	508	265	2 786	3 693	176	155	98	429	-167	-63
02 Landsfing	1 457	311	22	0	653	986	14	388	61	463	61	-122 057
03 Kommunala ideella organisationer	33	20	6	11	10	47	6	3	2	12	-9	-79
04 Hushållssektorn	1 137	276	336	334	513	1 460	365	389	365	1 118	31	9
01 Hushållens ideella organisationer	234	41	58	53	128	281	49	58	47	153	-6	-12
02 Egentliga hushåll	903	235	278	281	385	1 179	316	331	318	965	37	13
Totala transfereringar	949 906	253 821	247 992	236 335	261 051	999 199	265 058	255 186	250 793	771 036	14 457	6

	Kv 1-4 2017	Kv1 2018	Kv2 2018	Kv3 2018	Kv4 2018	Kv 1-4 2018	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv1-3 2019	Diff. bel. Kv 3	Diff. % Kv 3	
11	Beredskapslagring	669	825	96	-73	468	1 316	902	1 170	459	2 532	533	-728
	Total beredskapslagring	669	825	96	-73	468	1 316	902	1 170	459	2 532	533	-728
12	Övriga kostnader	142	17	12	59	21	109	82	91	109	282	50	84
	01 Bolagsskatt ÖSE	142	17	12	59	21	109	82	91	109	282	50	84
13	Statlig moms	30 772	6 600	8 430	6 884	10 843	32 758	7 010	9 091	7 919	24 021	1 035	15
	Total statlig moms	30 772	6 600	8 430	6 884	10 843	32 758	7 010	9 091	7 919	24 021	1 035	15
	Summa utgifter	1 292 110	330 916	339 023	320 311	366 591	1 356 841	345 269	349 177	338 435	1 032 881	18 124	6
	Summa inkomster	1 367 957	332 687	377 770	340 560	370 271	1 421 287	337 870	388 721	345 563	1 072 154	5 003	1
	Finansierat sparande	75 847	1 771	38 747	20 249	3 680	64 447	-7 399	39 544	7 128	39 273	-13 121	-65

5 Analys av utgifter

Tredje kvartalet 2019 ökade statens utgifter med 6 procent eller 18 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick utgifterna till 338 miljarder kronor.

Under kvartalet ökade utgifterna för transfereringar med drygt 14 miljarder kronor. Investeringarna ökade med 2 miljarder kronor samtidigt som konsumtionen och momsens ökade med 1 miljard kronor vardera.

5.1 Sociala naturaförmåner fortsatte minska

Sedan 2017 har utgifterna för de sociala naturaförmånerna minskat konstant. Trenden fortsatte även tredje kvartalet då utgifterna minskade med 15 procent eller 0,5 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Migrationsverket fortsatte minska sina omkostnader för sociala naturaförmåner med 27 procent eller 0,1 miljarder kronor under kvartalet. Minskningen återfanns under samtliga anslagsposter undantaget *Resor vid vidarebosättning* och *Utresor för avvisade och utvisade* som ökade.

Även Arbetsförmedlingens utgifter för sociala naturaförmåner fortsatte att minska under kvartalet. Jämfört med motsvarande kvartal föregående år minskade utgifterna med 46 procent eller 0,5 miljarder kronor. Förändringen återfanns under anslagsposterna *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* som minskade med 43 procent och *Ersättning för vissa nyanlända invandrare* som minskade med 61 procent.

5.2 Omkostnader för konsumtion ökade

Omkostnader för konsumtion utgör knappt hälften av de totala konsumtionsutgifterna. Under tredje kvartalet ökade utgifterna med 4 procent vilket motsvarade 1 miljard kronor.

Inköp av varor och tjänster är den största posten under utgiftspunkten omkostnader för konsumtion. Tredje kvartalet 2019 ökade myndigheternas inköp av varor och tjänster med 9 procent eller 2 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

5.2.1 Ökade järnvägsinvesteringar

Trafikverket ökade sina inköp av varor och tjänster med 11 procent eller 1 miljard kronor under tredje kvartalet. Ökningen återfanns främst under anslagsposterna *Vidmakthållande av järnväg* samt *Större investeringar i nationell plan* som vardera ökade med drygt 36 procent. Tillsammans motsvarade ökningen 1,4 miljarder kronor och utgjordes främst av drift, underhåll, investeringar och förbättringar i det statliga järnvägsnätet. De ökade omkostnaderna utgår ifrån den omfattande upprustning av järnvägen som Trafikverket ska bedriva under de kommande åren.

Försvarsgruppen ökade sina inköp av varor och tjänster med 1,6 miljarder kronor under kvartalet.

Migrationsverket minskade sina omkostnader för inköp av varor och tjänster med totalt 30 procent eller 0,1 miljarder kronor under kvartalet. En stor del av minskningen återfanns under anslagsposten Boende för asylsökande som minskade med 40 procent. De minskade utgifterna förklaras av ett lägre antal personer i anläggningsboenden.

5.2.2 Hyrorna ökade 6 procent

Tredje kvartalet ökade statens hyreskostnader med 6 procent eller 0,3 miljarder kronor.

Statens servicecenter hade en ovanligt kraftig ökning av sina hyror under tredje kvartalet. Hyrorna ökade med 459 procent, 20 miljoner, till följd av att de har tagit över 113 servicekontor från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Förändringen gäller från och med 1 juni 2019.

Nationalmuseum har till följd av renoveringen av museibygnaden på Blasieholmen fått kraftigt ökade hyreskostnader. Under kvartalet ökade hyrorna med 65 procent vilket var en lägre ökningstakt än tidigare kvartal.

5.2.3 Ökad aktivering inom järnvägsinvesteringar

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar uppgick till 9 miljarder kronor tredje kvartalet 2019. Det var en ökning med 25 procent eller 1,7 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2018. Det är främst Trafikverket som aktiverat material i högre grad än tidigare. Merparten av ökningen återfinns under delposten *Järnvägsinvesteringar* som ökade med 57 procent eller 1 miljard kronor mellan kvartalen.

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar:

När myndigheterna bygger upp tillgångar i egen regi bokförs utgifterna först på kostnadskonton i resultaträkningen. I de reala räkenskaperna redovisas en ökning av konsumtionen.

Senast kvartalsvis bör myndigheterna aktivera utgifterna. Då ska de utgifter som är hänförliga till anläggningstillgångar föras över till balansräkningen och redovisas som en investering. Vid aktivering av de egenutvecklade investeringarna redovisas dessa med negativt tecken i de reala räkenskaperna vilket minskar konsumtionen. Samtidigt redovisas motsvarande post som investering med positivt tecken, därmed blir påverkan på utgifterna neutral.

5.1 Löner och sociala avgifter ökade

Utgiften för löner och sociala avgifter uppgick till 44 miljarder kronor tredje kvartalet 2019, vilket var en ökning med 3 procent jämfört med samma kvartal föregående år.

5.1.1 Lönerna 0,5 miljarder kronor högre

Lönerna uppgick till 29 miljarder kronor tredje kvartalet. Det var en ökning med 0,5 miljarder kronor eller 2 procent jämfört med samma kvartal föregående år.

Försvarsmakten uppvisade den största beloppsmässiga ökningen tredje kvartalet. Myndighetens löneutgifter ökade med 255 miljoner kronor eller 11 procent. Ökningen är en följd av att personal har flyttats till Försvarsmakten från Försvarets materielverk (FMV). För FMV innebar personalminskningen att löneutgifterna blev 189 miljoner kronor lägre tredje kvartalet.

Polismyndighetens löneutgifter ökade med 140 miljoner kronor, 4 procent, tredje kvartalet. Ökningen förklaras av den lönerevision som genomfördes under 2018 och att antalet årsarbetskrafter ökade med 31 poliser och 143 civilanställda under samma år.

Trafikverket har under de senaste två åren utökat sin personalstyrka för att möta den växande verksamhetsvolymen på myndigheten. Under 2018 ökade antalet årsarbetskrafter med 866. Löneutgiftsökningen var 92 miljoner kronor eller 9 procent under tredje kvartalet.

Migrationsverkets löneutgifter fortsatte minska under tredje kvartalet. Löneutgifterna minskade med 54 miljoner kronor eller 9 procent under perioden. Myndigheten har minskat antalet anställda främst inom asylprövningen till följd av färre asylsökande.

Även Arbetsförmedlingens löneutgifter fortsatte att minska. För tredje kvartalet blev de 180 miljoner kronor eller 14 procent lägre.

5.1.2 Sociala avgifterna 0,7 miljarder kronor högre

De sociala avgifterna uppgick till 15 miljarder kronor tredje kvartalet, det är en ökning med 5 procent jämfört med samma kvartal 2018. Därmed ökade de sociala avgifterna mer än lönerna detta kvartal vilket förklaras av högre pensionspremier till SPV.

5.2 Myndigheternas försäljning ökade

Under tredje kvartalet minskade myndigheternas interna försäljning med 34 procent, dock ökade den externa försäljningen med 21 procent. Totalt uppgick försäljningen till 11 miljarder kronor vilket var 0,8 miljarder kronor eller 8 procent högre än samma period föregående år.

Försäljningsintäkterna minskar statens kostnader för myndigheternas verksamhet och är en avdragspost när konsumtionen beräknas. På extern försäljning rapporteras de utomstatliga intäkter myndigheterna har för till exempel avgifter, utbildning och konsultuppdrag. Den interna försäljningen är motsvarande intäkter med inomstatlig motpart och kan matchas mot en inomstatlig kostnad under omkostnader för konsumtion.

5.3 Investeringar ökade

Investeringarna ökade med 2 miljarder kronor och uppgick till 12 miljarder kronor under tredje kvartalet. Investeringar i byggnader och anläggningar ökade med 2 miljarder kronor. Trafikverket som står för merparten av investeringarna, redovisade ökning på järnvägsinvesteringarna med 1 miljard kronor medan väginvesteringar var oförändrade.

5.3.1 Militära investeringar minskade

Försvarsmyndigheternas militära investeringar uppgick till 0,3 miljarder kronor under kvartalet vilket är en halvering jämfört med samma period 2018.

Kostnaderna tredje kvartalet avsåg bland annat modifiering av ubåtar och andra fartyg, JAS-systemet, lastbilar och telekommunikationsutrustning. Härutöver finns utgifter för beredskapsmateriel som klassificeras som förskott och som avser utveckling av JAS 39E samt en ny ubåtstyp. Förskotten uppgick till 1,5 miljarder kronor under kvartalet.

Enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet ska militära investeringar i materiel som tillverkas under flera år påverka det finansiella sparandet först vid fysisk leverans och inte vid överförande av äganderätten. Betalning innan leverans avseende militär materiel ska i stället utgöra en fordran på leverantören.

5.4 Räntorna minskade

Räntekostnaden för statsskulden uppgick till 5 miljarder kronor tredje kvartalet 2019 vilket var en minskning med 1 miljard kronor jämfört med motsvarande period 2018. Under samma period har statsskulden minskat med 135 miljarder kronor till 1 071 miljarder kronor enligt Riksgäldskontorets officiella statsskuldsmått.

5.4.1 Övriga räntekostnader

Övriga räntekostnader uppgick till 353 miljoner kronor tredje kvartalet 2019 vilket var en ökning med 120 miljoner kronor jämfört med motsvarande kvartal 2018.

Övriga räntekostnader är ett netto av flera poster:

- Myndigheterna lånar för att finansiera investeringar som till exempel utveckling av egna IT-system, inköp av inventarier med mera. Myndigheternas räntekostnader på lånen i statens internbank hos Riksgäldskontoret nettoredovisas mot Riksgäldskontorets ränteintäkter för samma lån. Saldot av posterna borde i teorin vara noll men räntekostnaderna och ränteintäkterna tar inte helt ut varandra. Det beror främst på periodisering i redovisningen.

- Ett fåtal myndigheter placerar sitt överskott från den avgiftsfinansierade verksamheten på inlåningskonto i Riksgäldskontoret. Överskottet ska täcka kommande år med eventuella underskott. Myndigheternas ränteintäkter på placeringarna ska mötas av Riksgäldskontorets räntekostnader för motsvarande placeringar men posterna tar inte helt ut varandra, framförallt på grund av periodisering i redovisningen.

- Posten innehåller också räntekostnader från övriga statliga enheters (ÖSE) upplåning i affärsbanker.

- Här ingår också räntor kopplade till reporna av statsobligationer som Riksgäldskontoret redovisar på Insättningsgarantifonden.

6 Löpande transfereringar

För det tredje kvartalet ökade de totala transfereringarna med 14 miljarder kronor och uppgick till 251 miljarder kronor.

6.1 Löpande transfereringar till utlandet

Löpande transfereringar till utlandet ökade med 0,7 miljarder kronor och uppgick till 16 miljarder kronor.

6.1.1 EU-insitutioner

Totalt blev EU-avgiften³ drygt 8 miljarder kronor vilket är 0,3 miljarder kronor högre än tredje kvartalet 2018.

Transfereringar till EU-institutioner avser EU-avgiften som enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS) omfattar:

- BNI-baserad avgift
- Mervärdesskattebaserad avgift
- Storbritanniens budgetreduktion

6.1.2 Övriga utlandssektorn

Transfereringar till övriga länder ökade med 0,4 miljarder kronor och uppgick till 8 miljarder kronor tredje kvartalet.

Utgifterna för rymdforskning och rymdverksamhet samt försvarets medverkan i internationella insatser i utlandet ökade med 0,2 miljarder kronor vardera. Sidans biståndsverksamhet minskade med 0,4 miljarder totalt. Bidragen till *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer*, och *Asien* minskade mest. Avgiften till *Förenta staterna* ökade med 0,1 miljarder kronor.

Migrationsverkets utbetalning av dagersättning till asylsökande redovisas som bidrag till övriga länder. Dagersättningen till asylsökande var oförändrad och uppgick till 0,2 miljarder kronor tredje kvartalet.

Utgifterna för migration, som ingår i biståndsramen förväntas minska. För att nå upp till målet om att Sverige ska betala 1 procent av bruttonationalinkomsten i bistånd, höjdes främst anslaget för biståndsverksamhet vilket förklarar en utökad ram inom biståndsverksamheten.

³ Tullavgiften ingår inte under EU-avgiften utan den del som Sverige får behålla som ersättning för administration redovisas istället som försäljningsinkomst.

6.2 Löpande transfereringar inom Sverige

Löpande transfereringar inom Sverige ökade med 14 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 233 miljarder kronor.

6.2.1 Företagssektorn

Stöd till företagssektorn ökade med 0,3 miljarder kronor och uppgick till 10 miljarder kronor tredje kvartalet. Det beror främst på att transfereringar till privata företag ökade med 0,2 miljarder kronor genom ett högre mediestöd och bidrag för åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.

Transfereringar till statliga bolag ökade med 0,1 miljarder kronor till 2 miljarder kronor. Ökningen beror bland annat på att anslagsposten *Bidrag till Samhall AB* blev 0,1 miljarder kronor högre.

6.2.2 Kommunala sektorn

Stöd till kommunsektorn ökade med 12 miljarder kronor och uppgick till 105 miljarder kronor.

Primärkommuner

Löpande transfereringar till primärkommuner ökade med 6 miljarder kronor jämfört med samma period 2018. De högre transfereringarna till primärkommuner beror bland annat på att Skolverket betalat ut statsbidrag om 2 miljarder kronor för det nya stödet *Stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling i skolan*. Dessutom blev statsbidrag för *Åtgärder mot segregation* 0,4 miljarder kronor högre. Primärkommunerna fick också 0,5 miljarder kronor i stöd för *Bidrag till psykiatri*.

Den kommunalekonomiska utjämningen blev 2 miljarder kronor högre och uppgick till 20 miljarder kronor. Det beror främst på grund av den kompensation som kommunerna får för minskade skatteunderlag, vilket är en följd av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år.

I motsatt riktning verkade anslaget *Ersättningar och bostadskostnader* som minskade med 0,9 miljarder kronor jämfört med samma kvartal 2018. Det beror främst på att det är färre asylsökande och att schablonersättningen har sänkts. Kommunerna får också ersättning under två år när de tar emot nyanlända med uppehållstillstånd. Kommunersättningar vid flyktningmottagande till primärkommuner minskade med 0,9 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 3 miljarder kronor.

Sedan 2017 betalar Skatteverket ut stöd till primärkommuner med anledning av flyktingsituationen. Tredje kvartalet 2019 minskade stödet med 0,7 miljarder kronor. Minskningen beror på att ramen sänktes under 2019.

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser minskade med 0,6 miljarder kronor tredje kvartalet. Arbetsförmedlingen införde stopp på anvisningar till nya extratjänster och moderna beredskapsjobb från och med den 1 januari 2019. Extratjänster är subventionerade anställningar för nyanlända och långtidsarbetslösa. Påbörjade extratjänster avbryts inte och i september hade 7 000 personer en extratjänst främst i kommunerna.

Landsting

Löpande transfereringar till landsting uppgick till 36 miljarder kronor, det är en ökning med 5 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2018. Det beror främst på att bidrag för satsningar inom hälso- och sjukvården genom *Personalsatsning* och *Professionsmiljarden* blev 2 miljarder kronor högre. *Bidrag till psykiatri* ökade med 1 miljard kronor. Ökningen mellan kvartalen beror på att bidraget för 2018 betalades ut första kvartalet förra året. Stöd till *Specialistsjuksköterskeutbildning* och *Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna* betalades ut för första gången under kvartalet vilket gav en ökning med 0,3 miljarder kronor vardera.

Den kommunalekonomiska utjämnningen till landsting ökade med 1 miljard kronor till 8 miljarder kronor tredje kvartalet.

Bidrag till läkemedelsförmånerna blev 8 miljarder kronor, en ökning med 0,5 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2018.

Stödet med anledning av flyktingsituationen ökade med 0,2 miljarder kronor tredje kvartalet. Föregående år betalades stödet i sin helhet ut till landstingen fjärde kvartalet vilket förklarar ökningen.

Anslagsposten *Ökad tillgänglighet* upphörde under 2019 vilket gav en minskning med 0,6 miljarder kronor mellan åren. Transfereringar till landsting för ersättningar och bostadskostnader från Migrationsverket minskade med 0,1 miljarder kronor tredje kvartalet.

Mer i kompensation för skattereduktioner

Skattereduktionerna till kommuner och landsting ökade med 4 miljarder kronor till 33 miljarder kronor tredje kvartalet. Förändringen förklaras främst av ökningarna inom jobbskatteavdraget. Andelen till kommuner ökade med 3 miljarder kronor till 23 miljarder kronor och delen till landsting ökade med 1 miljard kronor till 10 miljarder kronor.

När ENS2010 infördes höjdes nivån för transfereringar till den kommunala sektorn med drygt 20 miljarder kronor per kvartal. Skatterna redovisas per sektor, fördelat på stat, kommun och ålderspensionssystemet. Det innebär att de stora skattereduktionerna, framför allt jobbskatteavdraget och skattereduktionen för hemtjänster (ROT och RUT), gör att statens skatteintäkter från hushållen blir negativa. Enligt de redovisningsprinciper som nationalräkenskaperna tillämpar måste därför en del av dessa skattereduktioner räknas av mot den kommunalskatt som hushållen betalar trots att skattereduktionerna belastar statens budget. Genom att nationalräkenskaperna på inkomstsidan ”flyttar” en del av skattereduktionerna från staten till kommunerna så måste kommunerna kompenseras med ett fiktivt statsbidrag som är lika stort som den skattereduktion man räknar av från den kommunala skatten. Det innebär att den kommunala inkomstkatten som nationalräkenskaperna redovisar är betydligt lägre än den kommunalskatt som Skatteverket redovisar vid den årliga inkomsttaxeringen.

Mer kommunmoms

Kommunmomsen ökade då konsumtion av varor och tjänster ökade för både kommuner och landsting. Tredje kvartalet var ökningen till primärkommuner 0,6 miljarder kronor och till landsting 0,2 miljarder kronor. Totalt uppgick momsen till 12 respektive 5 miljarder kronor.

6.2.3 Hushållssektorn

Löpande transfereringar till hushållssektorn ökade med 0,2 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 80 miljarder kronor.

Hushållens ideella organisationer

Transfereringarna till hushållens ideella organisationer ökade med 0,2 miljarder kronor netto tredje kvartalet och uppgick till 8 miljarder kronor. Bidragen till arbetslöshetsersättning, som betalas till a-kassorna, redovisas som en transferering till hushållens ideella organisationer. Bidraget till a-kassorna ökade med 0,3 miljarder kronor och blev 3 miljarder kronor. Sidas stöd genom svenska organisationer i det civila samhället minskade med 0,2 miljarder kronor.

Ungdomsarbetslösheten ökar

I slutet av september var 353 000 personer inskrivna som arbetslösa. Det är en ökning med 11 000 personer jämfört med september 2018. Räknat som andel av den registerbaserade arbetskraften uppgick arbetslösheten (16-64 år) till 7,0 procent jämfört med 6,9 procent motsvarande period 2018. Ungdomsarbetslösheten ökar för första gången sedan 2013, i slutet av september var 49 000 ungdomar i åldrarna 18-24 år inskrivna arbetslösa vilket är 700 fler än för ett år sedan. I september hade

7 000 personer en extratjänst främst i kommunerna det är en minskning med 9 000 personer jämfört med motsvarande period föregående år.

Av de inskrivna var totalt 192 822 personer öppet arbetslösa jämfört med 188 421 personer september 2018. Andelen av de arbetslösa som har rätt till arbetslöshetsersättning har fallit från 85 procent 2005 till 37,5 procent 2019. Andelen fortsätter att minska då många nyanlända förstärker den trend som vi sett de senaste åren att fler människor står långt ifrån arbetsmarknaden och därmed inte uppfyller villkoren för att kunna få a-kassa.

Egentliga hushåll

Transfereringarna till egentliga hushåll är den största posten på utgiftssidan. De blev 71 miljarder kronor tredje kvartalet och låg på samma nivå som tredje kvartalet 2018. De transfereringar som ökade mest var studiemedel och föräldraförsäkring. Bidragen till aktivitets- och sjukersättningar, bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd samt kostnader för statlig assistansersättning minskade mest.

Studiebidragen och föräldraförsäkring

Studiemedel ökade med 0,3 miljarder kronor och uppgick till 3 miljarder kronor tredje kvartalet. Anledningen till ökningen är att studiemedlens bidragsdel höjdes med 272 kronor för fyra veckors heltidsstudier från och med 1 juli 2018.

Föräldraförsäkring ökade med 0,2 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet föregående år.

Sjukersättningar och Assistansersättning

Bidragen till aktivitets- och sjukersättningar samt kostnader för statlig assistansersättning minskade tillsammans med 0,5 miljarder kronor mellan kvartalen.

Sjukersättning kan beviljas till personer i åldrarna 19-64 år om arbetsförmågan bedöms vara stadigvarande nedsatt på grund av sjukdom med minst en fjärdedel. Under 2018 minskade antalet personer med sjukersättning med cirka 16 000 och uppgick i december 2018 till strax över 261 000. Minskningen fortsätter eftersom antalet nytillkomna är lågt samtidigt som stora grupper övergår till ålderspension. Det låga inflödet är en följd av att regelverket ställer höga krav på stadigvarande nedsättning av arbetsförmågan. Från 2014 förekommer endast beslut om sjukersättning som gäller tills vidare eftersom ersättningsformen tidsbegränsad sjukersättning har fasats ut. Borttagandet av den bortre gränsen i sjukpenningen minskar också inflödet.

Aktivitetsersättning kan beviljas till personer i åldrarna 19 till 29 år om de har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom med minst en fjärdedel. I motsats till sjukersättning har antalet personer inom aktivitetsersättning ökat under många år. Under 2017 inträffade dock ett trendbrott då antalet personer minskade med drygt 3 000. Antalet personer som får ersättningen förväntas fortsätta att minska. Det beror främst på att hel sjukersättning kan beviljas till personer mellan 19 och 29 år från och med den 1 mars 2018 samt att inflödet till aktivitetsersättning minskat betydligt.

Sjukpenningtalet minskade

Försäkringskassans utgifter för sjukpenning och rehabilitering m.m. minskade med 0,3 miljarder kronor och uppgick till 10 miljarder kronor tredje kvartalet 2019.

För juni var sjukpenningtalet 9,5 dagar och har jämfört med september 2018 minskat med 2,1 procent. Nedgången beror på att en allt större andel sjukfall avslutas under det första sjukskrivningsåret. De sjukfall som är längre än 2,5 år har dock ökat. En förklaring är att den bortre tidsgränsen på maximalt 914 ersättningsdagar togs bort den 1 februari 2016. I slutet av september 2019 hade kvinnor i likhet med tidigare nästan ett dubbelt så högt sjukpenningtal som män, 12,5 jämfört med 6,6.

Sjukpenningtalet anger hur många dagar med sjukpenning och rehabiliteringspenning som betalas ut per försäkrad i Sverige under ett år. Sjukpenningtalet har historiskt varierat väldigt kraftigt. Mellan 2010 och 2016 ökade talet med 80 procent för att vända nedåt i början på 2018. Andelen psykiatriska diagnoser är fortsatt hög och är sedan 2014 den vanligaste orsaken till sjukskrivning. Under 2018 låg dessa diagnoser bakom 47 procent av pågående sjukfall. Antalet startade sjukfall med psykiatriska diagnoser försätter att öka under 2019.

Diagnosen anpassningsstörningar och reaktion på svår stress står för hälften av alla påbörjade sjukfall inom gruppen psykiatriska diagnoser. Den bortre tidsgränsen för sjukpenning har tagits bort från den 1 februari 2016, vilket ger längre sjukperioder.

Aktivitetsstöd minskade tredje kvartalet

Bidrag till aktivitetsstöd minskade med 0,1 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 3 miljarder kronor. Det är färre som får aktivitetsstöd då antalet personer i garantiprogrammen minskar. Samtidigt ökar kostnaderna för anställningsstöd eftersom regeringen satsar på att få fler i anställningsstöd i stället för garantiprogram. Bidraget till arbetslöshetsersättningen redovisas ovan till hushållens ideella organisationer.

Efterlevandepensioner fortsätter minska

Efterlevandepensioner till vuxna minskade med 0,1 miljarder. Minskningen förklaras bland annat av att antalet kvinnor med änkepension minskar då änkepensionssystemet är under avveckling.

Lönegarantin minskade

Bidrag till lönegarantin minskade med 0,2 miljarder kronor tredje kvartalet. Det är en följd av att antalet konkurser blivit färre.

Etableringsersättning till invandrare minskade

Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare minskade med 0,4 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 0,8 miljarder kronor.

6.2.4 Ålderspensionssystemet

Tredje kvartalet ökade den allmänna pensionsavgiften med 1,3 miljard kronor till 32 miljarder kronor. Statliga ålderspensionsavgifter till ålderspensionssystemet minskade med 0,2 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 5 miljarder kronor. Ålderspensionsavgifter för sjukpenning minskade mest under kvartalet.

Under utgiftspunkten ålderspensionssystemet redovisas statliga ålderspensionsavgifter för inkomstpensionssystemet, den allmänna pensionsavgiften och Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag. Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag är en transferering till socialförsäkringssektorn och ingår här från och med myndighetens bildande 2010.

6.3 Kapitaltransfereringar till utlandssektorn

Kapitaltransfereringar till övriga länder ökade med 0,1 miljarder kronor tredje kvartalet och blev 0,3 miljarder kronor. Sidas bistånd till Afrika, Mellanöstern och Afrika förklarar ökningen mellan åren.

6.4 Kapitaltransfereringar inom Sverige

Kapitaltransfereringar till primärkommuner minskade med 0,2 miljarder kronor. Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande stod för hela minskningen.

6.5 Beredskapslager

Beredskapslager eller lager uppgick till 0,5 miljarder kronor. Posten varierar mycket mellan kvartalen. Huvuddelen av lagret redovisas av Trafikverket som har flera stora pågående infrastrukturprojekt.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.